

Instruktion för visselblåsning

Fastställd av	VD
Senast fastställd	2026-06-29
Styrdokumentstyp	Instruktion
Ansvarig	Compliance
Revisionscykel	Årligen

Innehåll

1	Bakgrund.....	3
2	Syfte och mål.....	3
3	Roller och ansvar.....	3
4	Anmälan.....	4
4.1	Vad ska anmälas.....	4
4.2	Hur man anmäler.....	5
5	Hantering av inkommen anmälan.....	5
5.1	Personuppgifter.....	5
6	Särskilt skydd för visselblåsare.....	7
7	Extern rapportering.....	7
8	Meddelar- och anskaffarfrihet samt efterforsknings- och repressalieförbud	8
9	Uppföljning och rapportering.....	9
	Bilaga 1 – Rutin för hantering av inkommen anmälan	10

1 Bakgrund

Tredje AP-fonden ("AP3") förvaltar en del av det svenska pensionssystemets buffertkapital. Verksamheten berör alla medborgare och det är således viktigt att fonden har allmänhetens, riksdagens och regeringens förtroende. För att upprätthålla förtroendet måste fondens arbete vägledas av goda etiska värderingar, realiseras med väl utformade administrativa rutiner och följas upp av ett tryggt och robust kontrollsystem.

2 Syfte och mål

Syftet med denna instruktion är att beskriva hur AP3:s anställda ska kunna rapportera misstankar om allvarliga missförhållanden utan risk för repressalier samt att säkerställa korrekt hantering och utredning av visselblåsarärenden.

Med "Anställda" likställs i detta sammanhang arbetssökande, praktikanter, konsulter, styrelseledamöter och andra personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang har en relation till AP3.

Denna instruktion ska innehålla information om:

- när misstanke om oegentligheter eller felaktigt agerande ska rapporteras,
- hur en anmälan görs och
- hur anmälningarna ska hanteras

3 Roller och ansvar

Som ett led i det förtroendeskapande arbetet är AP3 beroende av att anställda och andra personer som är kopplade till fondens verksamhet tar sitt ansvar och rapporterar eventuell misstanke om oegentligheter som kan strida mot gällande interna regler eller lagstiftning. Alla anställda har därför som ett led i sin lojalitetsplikt mot AP3 en skyldighet att rapportera brott eller misstanke om brott. Visselblåsning är ett sätt att rapportera misstänkta oegentligheter och felaktigt agerande för att möjliggöra att nödvändiga åtgärder vidtas för att hantera oegentligheterna.

För att Anställda ska känna sig trygga att rapportera och anse det motiverat att anmäla missförhållanden måste anmälningar som kommer in via visselblåsarfunktionen hanteras korrekt, objektivt samt med integritet. Det är mycket viktigt att fondens styrelse, ledning och anställda agerar på ett sådant sätt att förtroendet för fonden och för pensionssystemet i stort upprätthålls. Det innebär ett ansvar för dessa personer att reagera när de uppmärksammar allvarliga missförhållanden i organisationen samt att säkerställa etablerandet av en välfungerande visselblåsarfunktion som utreder och hanterar inkomna ärenden.

Visselblåsarfunktionen på AP3 ska hanteras av en extern och oberoende utredare "Utredaren" (för närvarande advokatbyrån Delphi genom Rebecka Thörn, partner & advokat). Detta uppdrag omfattar att för fondens räkning ta emot och kategorisera inkomna rapporter dvs redogöra för om en inkommen rapport avser ett regelrätt visselblåsarärende eller om det faller utanför denna ram. Utredaren ska bistå fonden med utredning av inkomna rapporter enligt behov samt ge rekommendationer avseende hanteringen.

AP3:s chef för Compliance ansvarar för fondens visselblåsarfunktion internt vilket innebär att chefen för Compliance är den person som Utredaren rapporterar till vad gäller inkomna ärenden och slutsatser från Utredaren. Chefen för Compliance tillsammans med Chef för HR och Chef för Juridik utgör fondens interna visselblåsargrupp ("Visselblåsargruppen"), vilket innebär att Chefen för Compliance informerar och involverar dessa funktioner i ärendena vid behov. För det fall en rapport berör en funktion som ingår i Visselblåsargruppen ska denna exkluderas från hanteringen av ärendet. Om behov finns kan Utredaren kontakta Styrelseordförande avseende inkommen rapport utan att involvera Visselblåsargruppen.

Utredaren och medlemmarna i Visselblåsargruppen är bundna av sekretess, vilket säkerställer en konfidentiell hantering av visselblåsarärenden.

Vid en utredning kan Utredaren och medlemmarna i Visselblåsargruppen inkludera personer som tillför information och/eller expertis till utredningen och dessa personer är i sådant fall, även de, skyldiga att iaktta sekretess.

4 Anmälan

4.1 Vad ska anmälas

Anställda kan rapportera om missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Anställda kan även rapportera om missförhållanden som utgörs av ett handlande som strider mot EU-rätt eller lag eller andra föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen och som genomför eller kompletterar en unionsrättsakt inom tillämpningsområdet för samma direktiv.

Följande är exempel på ärenden som alltid ska anmälas:

- Olagliga aktiviteter
- Ekonomisk brottslighet (till exempel redovisningsbrott, överträdelser av interna kontrollprocedurer, förskingring av tillgångar eller bedrägeri, stöld eller brott mot skattelagstiftning)
- Korruption (såsom till exempel tagande eller givande av muta eller penningtvätt)
- Brott mot lagar och regler för värdepappershandel (till exempel utbyte av kurspåverkande information eller annan insiderinformation, insiderhandel och marknadsmanipulation)
- Allvarliga åsidosättanden av lagen om offentlig upphandling
- Allvarliga hot mot miljö, hälsa och säkerhet såsom brott mot miljölagstiftning, arbetsmiljölagen, interna policyer och riktlinjer eller liknande
- Aktiviteter som på andra sätt är att se som allvarligt olämpligt agerande

Anställda ska vid tidpunkten för rapporteringen av missförhållandena ha haft skälig anledning att anta att informationen om missförhållandena var sann. Inga anklagelser får göras med skadligt uppsåt eller med medvetet felaktig information. Missbruk av visselblåsarfunktionen är ett allvarligt disciplinbrott.

Medarbetare ombeds att kontakta sin arbetsledare eller chef för frågor som rör missnöje på arbetsplatsen eller liknande ärenden, eftersom dessa frågor inte kan utredas inom visselblåsarfunktionens omfattning.

4.2 Hur man anmäler

Det finns olika sätt att delge en misstanke:

- ✓ **Alternativ 1:** Kontakta vår externa mottagare av visseblåsarärenden advokat Rebecka Thörn, Advokatfirman Delphi, mobilnr: +46 709 25 26 02. Det är även möjligt att boka in ett fysiskt möte.
- ✓ **Alternativ 2:** Kommunera anonymt genom den webbaserade rapporteringskanalen som tillhandahålls av vår externa leverantör WhistleB;
<https://report.whistleb.com/sv/tredjeapfonden>
- ✓ **Alternativ 3:** Rapportera via externa rapporteringskanaler till behörig myndighet. (Se vidare under "Extern rapportering" under punkt 7 nedan.)

Alla meddelanden kommer att hanteras konfidentiellt. Den webbaserade rapporteringskanalen (alternativ 2) hanteras av WhistleB, en extern tjänsteleverantör. Alla meddelanden är krypterade. För att säkerställa anonymiteten hos den som skickar ett meddelande raderas all metadata, inklusive IP-adresser, av WhistleB. Personen som skickar meddelandet förblir anonym även i en fortsatt dialog med Utredaren som tar emot rapporten.

5 Hantering av inkommen anmälan

Oavsett hur en anmälan om allvarliga missförhållanden görs, så ska den initialt gå till Utredaren som ansvarar för att tillse att anmälan hanteras i enlighet med gällande instruktion och den interna rutinbeskrivning (**Bilaga 1**) som har upprättats för visseblåsarfunktionen. Utredaren ansvarar dessutom för att återkoppling till anmälaren sker på ett korrekt och relevant sätt. Utredaren ska till den rapporterande personen lämna en bekräftelse på mottagandet av anmälan inom sju dagar.

Utredaren ansvarar för att omgående hantera och grundligt utreda inkomna anmälningar samt att skyndsamt återrapportera till Visseblåsargruppen som ansvarar för att vidta adekvata åtgärder och rapportera vidare till VD och vid behov till styrelsen. Visseblåsargruppen ska bistå Utredaren med information och dokumentation samt vid behov involvera fler personer och/eller funktioner på fonden beroende på ärendets karaktär. Återkoppling kring hur ärendet hanteras ska ges till den rapporterande personen inom tre månader från det att anmälan bekräftats mottagen.

I de fall en anmälan inkommer på annat sätt än genom WhistleB ansvarar Utredaren för att dokumentera anmälan samt hur den har hanterats. Dokumentationen ska sparas i två år eller så länge som ärendet pågår, med särskilt beaktande av reglerna för personuppgifter.

5.1 Personuppgifter

Personuppgifter som kan komma att behandlas avser personer som pekats ut eller anges i en rapport alternativt den som rapporterar (om denna väljer att inte vara anonym). Uppgifterna som samlas in och bevaras måste vara riktiga, adekvata och relevanta.

På vilken rättslig grund behandlar vi personuppgifterna?

Vi behandlar personuppgifter inom ramen för en inkommen visseblåsarrapport för att fullgöra vår rättsliga förpliktelse som följer av lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Vem är ansvarig?

Tredje AP-fonden, org.nr. 802014–4120 är personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter hänförligt till visselblåsartjänsten.

Frågor gällande hanteringen av visselblåsarutredningen och personuppgiftsbehandlingen i samband med denna, kan ställas till:

- *Rebecka Thörn, partner/advokat Advokatfirman Delphi, rebecka.thorn@delphi.se, tel 0709252602, eller*
- *Dataskyddsombud, Anna Rundberg, Senior Legal and Security Advisor, Secure State Cyber, anna.rundberg@securestatecyber.com, +46 (0)73-096 06 92 | +46 (0)8-412 00 399, eller*
- *Chef Juridik & Compliance, gdpr@ap3.se, +46 (0)8 555 17 143 | +46 709 517 243.*

Vem delar vi personuppgifter med och sker detta utanför EU/EES?

AP3 och de parter som hanterar en visselblåsarrapport avser endast att behandla personuppgifterna inom EU/EES.

Personuppgifter kan komma att behandlas av tredje parter som AP3 kan komma att använda för att uppnå ändamålen med behandlingen som anges i denna instruktion. Tredje part kan inkludera tekniska partners för hantering av rapporteringskanalen. AP3 har ingått personuppgiftsbiträdesavtal med parterna, vilket bland annat innebär att de är skyldiga att behandla uppgifterna på ett säkert, korrekt och konfidentiellt sätt.

Hur länge sparas personuppgifterna?

Personuppgifterna som behandlas i samband med att en rapport lämnas i den webbaserade rapporteringskanalen i WhistleB sparas i enlighet med arkivlagens bevarandemål i första hand. Det betyder att visselblåsarrapporter inte ska gallras förutsatt att informationen anses utgöra allmänna handlingar. Detta gäller dock inte i de fall då det endast är den externa advokatbyrån som har tillgång till en rapport. I sådant fall raderas personuppgifter i enlighet med Advokatsamfundets riktlinjer.

Avstämning ska göras med AP3 innan sådan radering sker.

Personuppgifter som uppenbart inte är relevanta för handläggningen av en rapport kommer raderas snarast.

Rättigheter som registrerad

I enlighet med dataskyddslagstiftningen har en registrerad person rätt att begära en bekräftelse på om personuppgifter som rör en själv behandlas av oss samt har även rätt att erhålla en kopia av personuppgifterna och information om personuppgiftsbehandlingen. Därutöver har en registrerad person rätt till rättelse, rätt till radering, rätt till begränsning och rätt att lämna klagomål om vår behandling till Integritetsskyddsmyndigheten.

Detaljerad information om nämnda rättigheter i samband med AP3:s personuppgiftsbehandling finns att läsa [HÄR](#).

6 Särskilt skydd för visselblåsare

Enligt Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden ("Visselblåsarlagen") har följande personkategorier ett lagstadgat skydd mot repressalier samt lagstadgat sekretesskydd vad gäller sin identitet;

- a) arbetstagare,
- b) personer som gör en förfrågan om eller söker arbete,
- c) personer som söker eller utför volontärarbete,
- d) personer som söker eller fullgör praktik,
- e) personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under en verksamhetsutövars kontroll och ledning,
- f) egenföretagare som söker eller utför uppdrag,
- g) personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan, eller
- h) personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten.

Med repressalier menas en åtgärd eller underlåtenhet som vidtas på grund av att en person har rapporterat ett visselblåsarärende och som orsakar eller kan orsaka skada eller men för personen. Det är ett brett begrepp som kan omfatta många olika saker som är negativa för personen, t.ex. uppsägning, utebliven befordran, ändrade arbetsuppgifter, m.m.

Det finns undantag då en arbetstagare i vissa fall inte har rätt till skydd enligt lagen. Detta gäller fall då arbetstagaren gjort sig skyldig till brott vid inhämtande av information. Typiskt sett gäller det situationer då arbetstagaren gjort sig skyldig till stöld, olaga intrång, dataintrång, spioneri eller obehörig befattning med hemlig uppgift.

7 Extern rapportering

Utöver intern rapportering (alternativ 1–2 i punkt 4.2), är det även möjligt att anmäla missförhållanden externt, till en behörig myndighet. Hela listan över ansvariga myndigheter finns [HÄR](#). Den som lämnar en rapport kan själv välja om denna vill rapporterna internt eller externt. Myndighetens rapporteringskanaler är oberoende och självständiga i förhållande till myndigheten i övrigt.

Beroende av vilket område rapporteringen berör är olika myndigheter ansvariga för att tillhandahålla en rapporteringskanal. Mer information om hur rapportering sker finns tillgängligt på respektive behörig myndighets webbplats.

Rapportering till EU:s institutioner, organ eller byråer

Träffas föremålet för rapporten av verksamhetsområdet för en EU institution, organ eller byrå är det även möjligt att rapportera till dessa. Vilka missförhållande som omfattas av skydd är samma som vid intern rapportering.

8 Meddelar- och anskaffarfrihet samt efterforsknings- och repressalieförbud

Vid visselblåsning avseende arbetsrelaterade missförhållanden av allmänintresse omfattas den som lämnar rapporten av meddelar- och anskaffarfrihet samt skydd från efterforskning och repressalier för att säkerställa att de som har information ska ges möjlighet att dela med sig av denna.

Meddelarfrihet

Meddelarfrihet innebär att den som lämnar en visselblåsningsrapport har rätt att berätta om sådant som omfattas av tystnadsplikt utan att hållas ansvarig för brytande av tystnadsplikten. För att få lämna information som omfattas av tystnadsplikt krävs att den som lämnar uppgifter är i god tro. För att vara i god tro behöver den som lämnar uppgifter ha skälig anledning att anta att det är nödvändigt att lämna informationen för att missförhållandet ska avslöjas.

Meddelarfriheten omfattar inte brytande av tystnadsplikt som omfattas av offentlighets- och sekretesslagen om brytandet av tystnadsplikten inskränker annans rätt att meddela och offentliggöra uppgifter enligt yttrandefrihetsgrundlagen eller tryckfrihetsförordningen.

Anskaffarfrihet

Anskaffarfrihet innebär att den som lämnar en visselblåsningsrapport har rätt att inhämta information utan att hållas ansvarig för inhämtandet. För att få inhämta informationen krävs att den som inhämtar informationen är i god tro, det vill säga att personen vid inhämtandet har skälig anledning att anta att inhämtandet är nödvändigt för att missförhållandet ska avslöjas.

Anskaffarfriheten ger inte rätt att lämna ut handlingar eller inhämta informationen där inhämtandet gör att personen gör sig skyldig till brott.

För att omfattas av anskaffarfrihet krävs att informationen används för att rapportera missförhållanden. Om en person enbart inhämtar uppgifter men inte gör en anmälan omfattas denne inte av skydd.

Efterforsknings- och repressalieförbud

Den som rapporterar om missförhållanden är skyddad mot repressalier samt skyddad mot efterforskning avseende vem det är som lämnat en rapport. Detta skydd omfattar även den som hjälper någon annan att rapportera, så som en förtroendevald eller ett skyddsombud, skyddet gäller även anhöriga eller kollegor som är närstående till anmälaren och som har koppling till verksamhetsutövare samt eventuella juridiska personer den rapporterande personen äger, arbetar för eller har annan koppling till.

Efterforskningsförbudet innebär att verksamhetsutövaren inte får eftersöka vem det är som lämnat en rapport. Verksamhetsutövaren får inte heller hindra eller försöka hindra rapportering.

Repressalieförbud innebär att verksamhetsutövaren inte får vidta åtgärder som negativt inverkar på den rapporterade. Skyddet mot repressalier omfattar även rätten att vända sig till en arbetstagarorganisation för att få rådgivning avseende rapportering.

Den som gör sig skyldig till brott i samband med inhämtande av information är inte skyddad mot repressalier.

9 Uppföljning och rapportering

Efterlevnaden av denna instruktion ska följas upp av Compliance. I den del Compliance är en del av processen ska internrevisionsfunktionen följa upp området enligt behov. Compliance ska rapportera till VD, och till styrelsen vid behov.

Compliance ska löpande rapportera till styrelsen om antalet inkomna visselblåsarärenden samt eventuella vidtagna åtgärder.

Revisionshistorik

Datum	Version	Ansvarig	Förändring
2023-05-22	1.0	Cassandra Hindström, tf Compliance Chef	Ny mall, tillägg avseende uppföljning och rapportering.
2024-06-17	1.1	Cassandra Hindström, CISO	Uppdateringar maa nytt digitalt visselblåsarverktyg
2024-11-28	1.2	Kamilla Spinelli Scala, Head of Compliance	Mindre förändringar
2025-12-17	1.3	Kamilla Spinelli Scala, Head of Compliance	Mindre förändringar
2026-06-25	1.4	Nilofar Loghmani, Chief Compliance Officer	Ändring av kontaktuppgifter avseende GDPR hantering. Fastställandedatum avviker därför från vanliga revideringsperioden den här gången.

Bilaga 1 – Rutin för hantering av inkommen anmälan

Anmälan ska gå till Utredaren som ansvarar för att skyndsamt påbörja handläggningen av ärendet. När Utredaren kontaktar Compliance och/eller den interna visselblåsargruppen om inkommet ärende ska följande frågor tas i beaktande och hanteras:

1. Om anmälan är av sådan art att den bedöms kunna leda till en kris ska kontakt omedelbart tas med fondens krisledning. Är anmälan inte av sådan art ska handläggning ske enligt punkt 2–7.
2. Compliance och/eller den interna visselblåsargruppen ska göra bedömningen om någon mer på fonden behöver involveras i ärendet och i så fall vilka personer. Compliance och/eller den interna visselblåsargruppen ska också ta ställning till vem som inte ska involveras. Det är viktigt att begränsa kretsen personer som ska få del av informationen.
3. Compliance och/eller den interna visselblåsargruppen samt övrig involverad personal ska sedan ta ställning till följande tillsammans med Utredaren för det fall öppna frågor kvarstår efter Utredarens bedömning av ärendet:
 - a) Vem internt ska vara ansvarig för ärendet?
 - b) Måste det inhämtas kompletterande information från anmälaren och i så fall vad?
 - c) Bör frågan utredas av extern part eller bör fonden ta annan hjälp av extern part (t.ex. advokat, revisor, kommunikationsbyrå, IT-konsult)?
 - d) Ska anmälan göras till annan myndighet, t.ex. Polisen, Finansinspektionen etc?
 - e) Måste kontakt tas med fackförbund?
 - f) Innehåller anmälan personuppgifter och om ja, hur ska de hanteras?
 - g) Vilka regelverk måste fonden beakta (t.ex. GDPR, arbetsrättslagstiftning, brotts- och rättegångsbalken osv)?
 - h) Rör ärendet något som kan behöva kommuniceras internt eller externt och när behöver Kommunikation involveras?
 - i) Hur ska anmälaren löpande informeras (om möjligt) samt dennes intressen värnas?
 - j) Hur ska den utpekade personens intressen värnas?
4. Ansvarig person ska lägga upp en skriftlig plan för hanteringen av ärendet.
5. När ärendet är klart för avslut ska ansvarig person avsluta ärendet och se till att allt som ska diarieföras har kommit registrator tillhanda.
6. Ansvarig person ska, när ärendet är avslutat, samla de involverade i ärendet samt övriga som är lämpliga att involvera för ett uppföljningsmöte. Vid detta möte ska en plan om uppföljning läggas upp med tydliga ansvarsområden. Compliance ska alltid informeras om hur ärendet har hanterats.